

Rozprávka je celoživotná zlatá niť

Rozhovor s Milicou Matejkovou

Festival Zázračný oriešok je príležitosťou aj pre vydavateľstvo prezentovať svoju tvorbu pre deti. Vydavateľstvo Buvik chodí aj medzi svojich čitateľov do rôznych inštitúcií. Manažérka tohto vydavateľstva, Milica Matejková, sa vždy teší z takýchto vzájomne obohacujúcich sa stretnutí. Preto nechýbala ani na jubilejnom Oriešku.

Buvik je úžasné vydavateľstvo s krásnymi knižkami. Sú pre Vás knihy niečím osudové?

Určite! Každá kniha, ktorú vydáme, je svojím spôsobom osudová, pretože s ňou spájame kus života, kus krásnej redakčnej práce a z každej knihy máme obrovskú radosť – keď vyjde a keď sa dostane medzi deti a keď deti z nej majú radosť.

Čo napríklad rozhlasové knihy, teda rozhlasové rozprávky, pretože kniha sa v rozhlase stane niečím iným, niečím novým.

Rozhlasové rozprávky sú takým zvláštnym fenoménom, pretože dávajú knižke alebo tomu rozprávkovému príbehu v knihe nový život. Spomínam si na svoje detstvo, ktoré bolo spojené vždy s nedeľnou rozhlasovou rozprávkou. Ešte sme so sestrou ležali v posteli, pili kakao a počúvali sme nádherné zamatové hlasy našich hercov. Myslím si, že rozhlasová rozprávka dáva obrovský priestor dieťaťu na fantáziu, čo vlastne televízia neumožňuje, pretože ponúka hotové obrazy, tú fantáziu istým spôsobom možno deformuje alebo vnucuje, kým pri tej rozhlasovej rozprávke môže dieťa zavrieť oči, môže snívať a môže si tie fantazijné krajiny predstavovať a nechať sa unášať krásnym textom, ktorý počuje. Takže rozhlas má, podľa mňa, veľmi dôležité miesto, aj v dnešnom svete má čo povedať deťom a obohatiť ich vnútorný svet, ich svet fantázie.

Hovoríme o deťoch, ale myslíte si, že to má význam aj pri dospelých?

Rozhlasová hra má určite význam alebo interpretácia nejakého významného diela. Spomínam si – cestou autom z práce som počúvala na pokračovanie Zločin a trest, ktorý interpretoval, čítal pán Alfréd Swan. Pristihla som sa pri tom, že na parkovisku som vypla motor a nemohla som z toho auta odísť, kým som ho nedopočúvala, pretože napriek tomu, že ten román som čítala, zrazu tým magickým hlasom dostal úplne iný rozmer. Myslím si, že to platí pre všetky vekové kategórie, že rozhlas dáva krídla fantázii.

Myslíte si, že to platí aj pre rozprávku, že dospeláci by sa mali vracieť k rozprávke, že napríklad by aj knihy z vydavateľstva Buvik mohli byť prijímané dospelákom, keď sa niekto začíta a znova sa stane tým dieťaťom? Myslíte, že sa to stáva alebo že by sa to malo stávať?

Myslím si, že rozprávky nie sú jednoznačne určené len deťom. Veď si zoberme, že pôvodné ľudové rozprávky, ktoré zozbieral Pavol Dobšinský, primárne boli určené dospelým, aby si ich počas dlhých zimných večerov na priadkach rozprávali a krátili si tak čas. Takže myslím si,

že rozprávka nie je jednoznačne určená deťom, stáva sa nám, že mnohí rodičia, ktorí kúpia knižku dieťaťu a každý večer mu pred spaním čítajú, že sú takí fascinovaní, že ako keby objavili ten úžasný svet detstva, vrátili sa doňho a sú šťastní, že ich môžu čítať svojim deťom, ale pritom vlastne ich čítajú trochu aj sebe. Takisto starší ľudia, ktorí sa akoby opäť vracajú do toho času šťastného detstva, tak máme správy, že aj v domovoch dôchodcov babičky a deduškovia sú strašne radi, keď im čítajú rozprávky. Takže rozprávka je taká celoživotná zlatá niť, na ktorú by sme nemali zabúdať.

A čo vzťah Buvik a Piešťany?

Buvik má Piešťany veľmi rád, veľmi radi sem chodievame na všetky podujatia do piešťanskej knižnice a okolitých dedín, pretože aj vďaka piešťanskej knižnici, ktorá si vychovala už svojich čitateľov nespočetným množstvom kultúrnych akcií a podujatí, stretneme tu vždy veľmi vnímavé deti, veľmi bystré, ktoré pani učiteľky vždy pripravujú na každé podujatie, pretože knižky, o ktorých sa rozprávame, poznajú, majú ich prečítané. A preto je to taká veľmi pekná a pre nás vzácna spolupráca s piešťanskou knižnicou a vôbec s Piešťanmi.

Moja úplne posledná otázka: Je oriešok zázračný?

Oriešok sám o sebe je už zázračný, pretože spomeňme si len na Popolušku a jej tri zázračné oriešky. Každý, kto pozná túto rozprávku, spojí si oriešok s malým zázrakom. Určite je to zázrak. Tým symbolickým rozlúsknutím orieška sa na Zázračnom oriešku spájajú tvorcovia detských kníh, tvorcovia rozhlasových hier, ilustrátori, pracovníci televízie, všetci, ktorí majú radi rozprávky a majú radi deti. V tomto je, myslím si, to zázračno. A teda nielen že sa stretnú, ale vytvorí tu veľmi zázračnú atmosféru, veľmi pekný čas s deťmi, s knihami, s príbehmi a s rozprávkami.

Piešťany 24.05.2018

Projekt: Zázračný oriešok 2018

Akcia: Tajomstvo v Oriešku

Autor rozhovoru: Sidónia Féderová

Účastníci rozhovoru: Milica Matejková

Prepis videonahrávky: Drahomíra Moretová